

in učenke naj bi pri preskušnji očitno pohvalili in tudi v zlate bukve zapisali. To bi spodbujalo večje učence, da bi se lepše vedli zunej šole, in marsikteri deček in marsiktera deklica bi ohranil ali ohranila znabiti za zmira nepokvarjeno — nedolžno serce.

To so moje misli in nasveti o konecletnem šolskem spraševanju. Pregovor pa pravi: „Več ljudi, več vé“. Naj tedaj tudi kdo drugi še kaj pové od tega. Gotovo bo to všeč našemu „Tovaršu“. *)

Rodoljub.

Keršanska odreja.

II.

J e z a.

Huda strast, kateri se človek že v otročjih letih vdajati začne, in ktera toliko težav, nepokoja in družih pregreh obrodi zanj, kdor ji je vdan in za druge, ki z njim združeni živé, je jeza. Toraj si morajo tudi učeniški prizadeti, da to hudo nagnjenje, to strast v otrocih zadušijo.

a) Naj učenik svojim učencem in učenkam razloži, da tisti, kdor se jezi, sebi naj več škoduje, ker je jeza že telesnemu zdravju prav zelo škodljiva. Kadar se človek jezi, vse v njem gre iz verste, vse vré; in kakor plemen suhe derva v pepel spremeni, tako jeza že truplo človeško več ali manj vselej poškoduje. Zgodí se včasí, da človek v jezi nagnaglomoma umerje, včasí pa čez dalj časa od jeze hude posledice čuti, kateri mu prezgodaj grob odpró in še ne vé, da ga mu ravno jeza odpre, dokler mu Bog vsegavedni pri sodbi tega ne razodene.

b) Naj učenik otrokom pokaže, da jeza človeka med živino in celó pod živino zaverže, da še marsiktera živina veliko nedolžnega tepenja s prečudno krotkostjo prenaša. Človek, ki se jezi, se v resnici neumni živini enakega stori, tudi zato, ker zgubi pamet, naj imenitniši dar božji, ki ga je duša od stvarnika prejela in ki ga nad živino visoko povzdigne in Bogu podobnega stori.

c) Naj jim dopové, da se jezni človek ne le Bogu, ampak tudi ljudem zopernega dela, ker se ga vse ogiblje, in se

*) To se vé da.

boji z njim priti v družbo ali kaj opraviti imeti. Dela tedaj sam sebi zopernost in drugim težavo.

d) Naj jim dopové, da kdor se jezi, se polastuje božje pravice. Zakaj Bog ima pravico soditi, njemu gospodu in stvarniku gre maševanje. Jezni odjemlje Bogu sodbo, ker sam bližnjega sodi, mu jemlje maševanje, ker se sam nad njim znosi.

e) Jezni svojo dušo s smertnim grehom mori, ker se zoper poglavitno zapoved božjo, zoper ljubezen, pregreši. Jezus sam pravi: „Kdor se nad svojim bratom (bližnjim) jezi, bo sodbe kriv“. „In kdor svojega brata (bližnjega) sovraži, je ubijavec“, pravi njegov ljubeznjivi apostelj.

f) Naj jim dopové, da si z jezo in s sovraštvom človek tudi vrata do božje milosti zaprè, ker je Bog le milostivim milost obljubil. Tudi pravi sv. pismo: „Kar človek se je, to bo tudi žel“. Kdor tedaj v časnem življenju jezo seje, jo bo tudi v večnem žeti moral, t. j. v kraji jeze in pogubljenja.

Da pa tudi vedo jezo od jeze ločiti, ter besede in zglede sv. pisma prav razumeti, naj jim dokaže, da je jeza samo nad grehom, nikdar pa do bližnjega pripusčena. Jezus sam se je nad grehom nespodobnega zadržanja v tempelju razsrdil. Tudi starši in učenci se nad pregrehami in nerodnostimi jezé, pa s tim ne grešé, ako le njih jeza čez pravo mero in mejo ne stopa.

Sosebno pogostoma naj kaže učenik mladini zgled Jezusov, ki je v naj večji krivici, ki so mu jo Judje storili, še le za nje molil. Naj opomni, da so tudi njegovi učenci, sv. Štefan in drugi marterniki za svoje sovražnike molili, ne pa nad njimi se hudovali, in da tudi mi le po tej poti krotkosti in p o t e r p e ž l j i v o s t i priti moremo v nebeško kraljestvo.

Lep zgled prave krotkosti nam dá tudi sv. Pavl apostelj. Preden se je bil spreobrnil, se bere od njega, da je zgol žuganje in ubijanje pihal do učencev gospodovih; po spreobrnenji pa je kar tako krotak postal, da je bil voljan iz ljubezni do svojih bratov (Judov), akoravno so ga sovražili, če bi bilo treba, ne le enkrat, ampak t a v ž e n t k r a t umreti.

Da pa učenik serca mladih ljudi ložeje in gotovše h krotkosti nagne, naj jim dokaže, da je krotkost tista zlahtna čednost, ki je toliko močna, da vse vetrove jeze pomiri in šumeče morje togote in sovraštva vstavi, ter človeku pokoj po noči in po dnevu dodeli. Krotkost duši človekovi pravo lepoto dá.

Zatoraj tudi Jezus sam to čednost tako živo priporoča, rekoč: „Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz serca ponižen“. On sam pravi: „Blagor krotkim, ker oni bodo zemljo posedli“. David si je memo drugih čednost zlasti zavoljo svoje krotkosti večje upanje delal, da mu bo Bog milost skazal, ko je rekel: „Spomni se, o gospod! spomni se Davida in vse njegove krotkosti“. Še dandanašnji je pravi kristijan po Jezusovem zgledu tudi krotak; in kdor ni krotak, tudi ni dober kristijan.

Krotkost toliko tavžent britkost, težav in zopernost polajša, ki nas v tem življenju zadevajo! Brez krotkosti bi sedanje težave človeka lahko iz uma spravile; kdor ima pa krotkost, ima pokojno serce in vse težave poterpežljivo prestane. Krotkost mu pa tudi posveti vse dela njegove in jih popolnoma kersanske stori. Sv. Jakop pravi: „Poterpežljivost stori delo popolnoma“.

V krotkosti pa tudi ljubezen do bližnjega ohranimo in tudi bližnjemu dopadljivi in ljubeznjivi ostanemo. Vsaj ni nič tako pripravnega, da bi serce bližnjega omečilo in si ga pridobilo, kakor če kdo vidi nad nami, da zopernosti in nasprotovanje voljno prenašamo in sosebno, če hudo z dobrim povračujemo. Toraj pravi sv. duh: „Krotkost nam množi prijatelje in zmanjšuje število sovražnikov“.

Ravno zato pa, ker nas krotkost v ljubezni do bližnjega ohrani, nas pa tudi Bogu dopadljive stori. Dopadljive Bogu nas nadalje tudi zato stori, ker po njej Bogu samemu in njegovemu preljubemu sinu podobni postajamo: saj tudi Bog dá solnce sijati in deževati na pravične in grešnike, vsem dobrote skazuje in z grešniki poterpljenje ima — in jih v vsi krotkosti sprejme, kateri se k njemu povernejo.

Tako tedaj, preljubi učenci, spoznajte sami in pokažite svojim učencem in učenkam, da nas krotkost mirne in srečne stori, da nas dela ljudem in Bogu dopadljive in ljubeznjive, da si z njo tudi pravo ljubezen do bližnjega ohranimo, po kateri edini časno in večno srečni biti moremo.